

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

УДК 378.37.08

Ганна Рідкодубська, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Хмельницького національного університету

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

У статті розглянуто основні аспекти системи підготовки до професійної мобільності майбутніх соціальних працівників. Виявлено, що впровадження системи професійної підготовки майбутнього працівника соціальної сфери, спрямованої на професійну мобільність включає реалізацію трьох взаємопов'язаних стадій: професійної, соціальної, особистісної. Розкрито зміст складових концепції професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери в процесі професійної підготовки в умовах вищого навчального закладу.

Ключові слова: майбутній працівник соціальної сфери, професійна мобільність, підготовка до професійної мобільності.

Лит. 5.

Анна Редкодубская, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры социальной работы и социальной педагогики
Хмельницкого национального университета

КОНЦЕПЦИЯ ПОДГОТОВКИ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ МОБИЛЬНОСТИ БУДУЩИХ РАБОТНИКОВ СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЫ

В статье рассмотрены основные аспекты системы подготовки к профессиональной мобильности будущих социальных работников. Выявлено, что внедрение системы профессиональной подготовки будущего работника социальной сферы, направленной на профессиональную мобильность включает реализацию трех взаимосвязанных стадий: профессиональной, социальной, личностной. Раскрыто содержание составляющих концепции профессиональной мобильности будущего работника социальной сферы в процессе профессиональной подготовки в условиях высшего учебного заведения

Ключевые слова: будущий работник социальной сферы, профессиональная мобильность, подготовка к профессиональной мобильности.

Hanna Ridkodubska, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the
Social Work and Social Pedagogy Department Khmelnytskyi National University

THE CONCEPT OF PREPARATION FOR PROFESSIONAL MOBILITY OF FUTURE SOCIAL WORKERS

The article deals with the main aspects of the preparation system to the professional mobility of future social workers. It was revealed that the introduction of the professional training system for the future employee of social sphere, aimed at professional mobility, involves the implementation of three interrelated stages: the professional, social and personality. In recent years, the scientists actively developed the technology of training of the various professionals. Some aspects of the study practical orientation of professional training of future social workers, the scientists, are highlighted among the problems of formation of the professional competence in specialists of this profile. The scientists allocate four stages of formation of the professional mobility: 1) determine the level of knowledge and motivation for professional mobility; 2) acquiring awareness concerning this issue, as well as the systematization and generalization of the acquired knowledge; 3) enhance professional mobility by improving the acquired knowledge and skills, and the development of creativity and independence in the process of formation of professional mobility. 4) Evaluation and adjustment of formational results of the professional mobility. Professional mobility implies a high level of generalized professional knowledge, commitment to operational selection and implementation of optimal ways to perform the different tasks in the field of their profession. In the face of rapid changes of technology and production technology, the professional mobility is an important component of the qualification structure of the future specialist.

The concept of training of professional mobility should include the following components: the deep analysis of modern social development and develop an ability to make an objective assessment of social policies; a clear understanding and classification of innovation models, forms and methods of the actual practice of social work; the pedagogical process of professional training of future social workers; the development of theories, concepts, models, and technologies aimed at the effective concept of professional mobility of social workers.

Keywords: a future employee of social sphere, professional mobility, preparation for professional mobility.

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Постановка проблеми. Глобальні суспільні зрушення мають систематичний, швидкий, незворотний характер. Вони зумовлені науково-технічним прогресом, швидкою інформатизацією та комп'ютеризацією, демократизацією суспільного життя у більшості країн світу. Найбільш відповідальною в цих умовах є освіта. Саме вона безпосередньо впливає на особистість і суспільство. Визначення специфіки професійної діяльності соціальних працівників, зміни, що відбуваються у суспільстві й висуваються у вигляді вимог до представника цієї професії з боку суспільства, дозволяють стверджувати про пошук шляхів підвищення ефективності професійної підготовки майбутнього працівника соціальної сфери. Це зумовлює внесення змін у зміст, структуру чинної професійної підготовки, створення певних умов, що сприятимуть забезпеченню належної підготовки фахівців, спроможних у майбутньому виконувати професійні функції на високому рівні, бути професійно мобільними й сприйнятливими до змін умов професійної діяльності. Усе це спонукає до створення й впровадження нової концепції підготовки до професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери. У науковій педагогічній думці концепція визначає способи створення системи засобів навчання і виховання на основі цілісного розуміння сутності цих процесів [1, 132]. Розробка педагогічної концепції підготовки майбутніх працівників соціальної сфери зумовлена сучасними тенденціями вищої освіти та педагогічної практики та вимогами до сучасного соціального працівника, що потребують інноваційного підходу з урахуванням культурологічних і аксіологічних аспектів професійної діяльності майбутнього працівника соціальної сфери.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Протягом останніх років науковцями розробляються концепції професійної підготовки фахівців. Деякі аспекти вивчення технологій професійної підготовки майбутніх працівників соціальної сфери ученими, вирізняючи їх з-поміж проблем формування професійної компетентності фахівців цього профілю. Особливості формування професійної мобільності в процесі навчання у вищій школі розробляється в працях Є. Іванченко, Л. Романовської, І. Шпекторенко, О. Яненко та ін. Водночас, практично відсутні спеціальні дослідження, в яких безпосередньо розглядалася б концепція підготовки до професійної мобільності майбутніх працівників соціальної сфери.

Формування мети статті. Опис концепції

підготовки до професійної мобільності працівників соціальної сфери.

Виклад основного матеріалу. Істотним положенням для обґрунтування концепції підготовки до професійної мобільності майбутнього фахівця є теорія відображення, що базується на вченні про змінність та стійкість матерії, їх діалектичної єдності та протилежності. Зауважимо, що саме через подолання суперечності при засвоєнні знань, норм поведінки відбувається розвиток особистості, який згідно законів діалектики можливий лише на основі руху, змін, заперечення попереднього етапу розвитку. Відтак, педагогічний процес здійснюється в суспільстві і розвивається в часі, забезпечує боротьбу єдності й протилежності його тенденцій до стійкості та змінності. У процесі розвитку відбувається зміна однієї стійкості іншою. І ця стійкість повинна бути змінною, а змінність – стійкою в певному часі.

Загальновідомо, що протиріччя є джерелом розвитку. У цьому контексті недоречно розвивати тільки стійкість особистості, нехтуючи її бажанням до змін, удосконалення. Не викликає сумніву твердження, що гармонійний тип характеру з динамічною психікою можливий на основі розвинутої здатності до мінливості, динамізму, легкого переключення. Тільки на основі єдиної динамічної системи форм та методів впливу можливо створити умови для формування динамічної (професійно мобільної) особистості працівника соціальної сфери, здатної швидко вирішувати нові проблеми, використати набуті знання для орієнтації в нестандартних ситуаціях, швидко переключатися з однієї дії на іншу тощо.

При побудові концепції дослідження ми виходили з того, що проблема професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери постає як наслідок тих суперечностей, які виявляються в системі його професійної підготовки, організації навчально-виховної діяльності вищого навчального закладу, що має бути спрямована на створення сприятливих умов по реалізації професійної мобільності майбутніх працівників соціальної сфери. Сутність означених суперечностей полягає в подоланні протиріч:

- по-перше, між системою професійної підготовки спеціалістів соціальної сфери (орієнтованої переважно на формування спеціальних знань та на оволодіння певними технологічними процесами) та необхідністю розробки нових дидактичних підходів і методів, що забезпечуватимуть здатність особистості до професійної мобільності;

- по-друге, між сприятливими умовами для творчої професійної діяльності, що складаються

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

в період євроінтеграції України й готовністю майбутнього працівника соціальної сфери до їх використання в зв'язку з певними ускладненнями підготовки соціального працівника до його професійної діяльності в умовах сучасної вищої школи;

- по-третє, між потребою сучасного суспільства в кваліфікованих фахівцях соціальної сфери, здатних до пошуку та реалізації оптимальних шляхів, умов та засобів соціалізації дітей та молоді, їх соціального захисту, підтримки й обслуговування та формами роботи сучасної вищої школи, що не завжди забезпечують спрямованість на формування та розвиток тих якостей особистості соціального працівника, які дозволяють оптимізувати вирішення сучасних нагальних проблем сприяння професійної мобільності, реалізації її творчого потенціалу, здібностей, задатків, активізації зусиль клієнтів (індивідів, груп, спільнот);

- по-четверте, між якостями майбутнього працівника соціальної сфери, що є сформованими й об'єктивними вимогами, нормами, стандартами професійної діяльності, яка обумовлює подальший розвиток особистості через інтеграцію особистісних показників.

Подолання означених суперечностей можливе внаслідок докорінної зміни підходів до оцінки ролі професійної мобільності в сучасних умовах державотворення в усіх сферах соціально-економічного життя суспільства та системного впровадження професійної мобільності до підготовки майбутнього працівника соціальної сфери.

Впровадження системи професійної підготовки майбутнього працівника соціальної сфери, спрямованої на професійну мобільність включає реалізацію трьох взаємопов'язаних стадій:

- *професійної* – спрямованої на оволодіння майбутнім працівником соціальної сфери сучасними технологіями соціальної роботи, сукупністю професійних дій, підтвердження професійних намірів у процесі підготовки, досягнення успіху в професіоналізації та частково в професійній реалізації;

- *соціальної* – спрямованої на формування творчої адаптивності, гнучкості та динамічності у взаємодії з різними соціальними групами та клієнтами та в різних соціальних умовах, досягнення максимально можливого рівня соціалізованості, розуміння та прийняття себе та інших;

- *особистісної* – спрямованість професійної підготовки майбутнього працівника соціальної

сфери на досягнення єдності ціннісних, моральних та особистісних характеристик, пріоритетними з яких є особистісна відповідальність, альтруїзм, з метою розвитку професійної мобільності.

Ми припускаємо, що професійна мобільність майбутнього працівника соціальної сфери в процесі його професійної підготовки набуває ефективності, якщо цей процес регулюється відповідно науково обґрунтованих та розроблених педагогічних засад особистісного, особистісно-орієнтованого та особистісно-соціального підходів до розвитку майбутнього працівника соціальної сфери в процесі професійної підготовки.

Професійна мобільність майбутнього працівника соціальної сфери відображається в структурі системної моделі, яка базується на: принципах та закономірностях професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери в процесі професійної підготовки; змістовому та технологічному забезпеченні професійної підготовки майбутнього працівника соціальної сфери; факторах впливу вузівського освітнього середовища на процес особистісного розвитку майбутнього працівника соціальної сфери та ґрунтується на компонентах та показниках професійної мобільності. Реалізація означеної моделі передбачає дотримання відповідних організаційно-методичних умов професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери у вищому педагогічному навчальному закладі: відбору змісту, форм та методів професійної мобільності; орієнтації змісту навчальних предметів на професійну мобільність студентів; визначення взаємозв'язків професійної мобільності та форм організації самостійної навчальної діяльності; розробки системи педагогічних технологій розвитку професійної мобільності майбутніх працівників соціальної сфери у процесі професійної практики тощо.

Розкриємо зміст складових концепції професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери в процесі професійної підготовки в умовах вищого навчального закладу.

Сучасні педагогічні дослідження орієнтуються на глобальні процеси в структурі наукового світогляду і свідомості сучасного людства, які актуалізували необхідність цілісного, синтезованого сприйняття та осмислення явищ соціального життя. Саме тому ми усвідомлюємо, що системна побудова дослідження професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери в умовах професійної підготовки потребує не лише методологічної бази, а й розкриття сутнісних основ тих загальнометодологічних

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

принципів, які визначають розробку теоретичних засад нашого дослідження. Визначення принципів дослідження дозволить більш теоретично обгрунтовано здійснити вибір методології, логіки та методики даного дослідження.

Загальнонауковою парадигмою для побудови теоретичних засад дослідження виступив *системно-цілісний підхід*, він як методологічний напрямок застосовується в багатьох науках та галузях суспільної практики. Його засади в педагогіці 60-х років ХХ століття розкриті в працях Ю.К. Бабанського [2.], М.С. Кагана [3] та інших.

Даний підхід у межах педагогічної науки розглядає педагогічний процес як єдність спільного, що утворюється сукупністю елементів і взаємин між ними й передбачає перехід від аспектного до комплексного розгляду педагогічних явищ. Зокрема, сутність такого підходу стосовно становлення професійної мобільності майбутнього фахівця соціальної сфери полягає в розгляді й перетворенні особистості студента як складної системи, компонентами якої є професійно-вагомї якості, що знаходяться у взаємодії й утворюють цілісність процесу.

Аналіз професійної мобільності майбутніх фахівців, їхнього самовизначення та саморозвитку дозволив нам зазначити, що їх недостатньо відслідковувати лише як горизонтальні залежності між складовими цього явища. Саме тому ми вважаємо за доцільне звернутися до синергетичного підходу як до методологічного підґрунтя нашого дослідження.

Застосування синергетичної парадигми дозволило також сформулювати ті методологічні *принципи*, що надалі суттєво визначили характер, спрямованість нашого дослідження і, відповідно, були закладені в основу концепції професійної мобільності майбутнього соціального працівника.

Розгляд проблеми та розробка концепції професійної мобільності майбутнього фахівця соціальної сфери в умовах вузівського освітнього середовища здійснювалися на засадах принципу *діалогічності* (конвенціональності), який передбачає встановлення взаємодомовленостей, гармонії в діалозі кількох позицій, підходів, ідей, поглядів. Даний принцип визначає підходи до вибору теоретико-методичних засад дослідження, дозволяючи розглядати педагогічні явища на основі різних світоглядних позицій. Саме тому в дослідженні проблеми професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери в процесі професійної підготовки ґрунтуватимемося на теоріях представників різних соціогуманітарних шкіл, погоджуючись із тим, що в межах однієї

концепції неможливо продемонструвати особливості такого складного утворення.

Ідея відкритого діалогу між різними підходами, що вивчаємо, знайшла свій відбиток у принципах *інтегративності та міждисциплінарності*, що активно популяризуються в сучасних дослідженнях проблем загальної та професійної освіти. Застосування принципів інтегративності та міждисциплінарності, обумовлено багатофакторністю та багатокомпонентністю процесу професійної мобільності, включенням багатьох сфер гуманітарних знань у зміст, форми та методи навчально-виховного процесу, що забезпечує професійну мобільність майбутнього соціального працівника. Ці принципи знаходять свій відбиток в особливій структурній побудові площини дослідження на якій передбачено внесення змісту інших наук та галузей практичної діяльності в контекст підготовки майбутніх працівників соціальної сфери в умовах навчально-виховного процесу вищого навчального закладу.

Принцип *нелінійності* визнає використання багатоваріантності шляхів розвитку мобільності, в тому числі і професійної. Він базується на розгляді мобільності як складної нелінійної сутності, наділеної певним ступенем свободи, гнучкості мислення та дій, що допомагають їй адаптуватися в складних соціальних умовах сучасного євроінтеграційного простору.

Принцип *становлення* передбачає розгляд педагогічних явищ у розрізі еволюційного процесу, неперервності та динаміки. Його застосування в контексті нашого дослідження обумовлено тим, що професійну мобільність можна розглядати як еволюційне сходження особистості до більш складних форм її життєдіяльності, що відбувається на певних життєвих циклах. Якщо розглядати період навчання у вищому навчальному закладі як сензитивний для розвитку професійної мобільності цикл, то саме принцип становлення стане механізмом ілюстрації професійного та особистісного становлення майбутнього соціального працівника. Проте ми погоджуємося з тим, що процес професійної мобільності не варто представляти як рівномірний та спрямований в одному напрямку рух, оскільки, як будь-яке динамічне явище, він проходить через певні кризи, гальмування та прискорення, доки не набуде властивостей якісного стрибка.

Визначення принципів *системності, цілісності, діалогічності, інтегративності, міждисциплінарності, становлення, нелінійності та відкритості* дозволило нам розглядати професійну мобільність майбутнього працівника соціальної сфери в комплексі, взаємодії цілої

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

низки філософських підходів та соціогуманітарних наук, більш рельєфно уявити її сутність, специфіку, цілісність, виявити закономірності та організаційно-методичні умови реалізації завдань нашого дослідження. Розв'язання цих завдань можливо лише в єдності методологічних принципів системно-цілісного та синергетичних підходів.

Закономірності професійної мобільності майбутнього соціального працівника ми розглядаємо як сукупність факторів впливу на особистість студента, яка за умов трансформації в нові соціальні умови, багаторазового тиражування забезпечує ефективність процесу професійної мобільності працівника соціальної сфери в цілісності та взаємозв'язках усіх її складових.

Ми виходили з визначення С.О. Сисоевої, що педагогічна закономірність є частковою формою виявлення закону, яка висвітлює певний закономірний зв'язок. Виявлені закономірності явищ свідчать про існування закону в їх походженні й розвитку, але сама закономірність при цьому законом не є [4, 84].

Гуманізацію професійної підготовки майбутніх працівників соціальної сфери ми розглядатимемо як процес взаємопроникнення гуманістичних тенденцій розвитку українського суспільства й освітнього середовища вищого навчального закладу. Основними *принципами гуманізації* вважатимемо: людиноцентризм; встановлення гарантій рівності громадян; забезпечення соціальної справедливості, надання можливостей для підвищення соціального статусу особистості, у тому числі шляхом удосконалення її освітнього рівня; якнайповніше використання та розвиток культурних надбань нації; взаємодія між державою та громадянським суспільством, створення умов для гармонійного розвитку людини, захисту її прав і свобод.

У контексті виконання завдань нашого дослідження ми вважаємо за доцільне відстежити взаємозалежності між гуманістичним розвитком суспільства та професійною мобільністю молодшої людини. При цьому перший процес ми вважатимемо передумовою другого.

Наступною закономірністю професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери є *пріоритет творчого розвитку студента* в процесі професійної підготовки. Базовими для розуміння пріоритетності творчості в процесі розвитку професійної мобільності майбутнього фахівця для нас стали праці С.О. Сисоевої [4, 84], яка обґрунтовує взаємозв'язок професійного становлення особистості з безперервним

розвитком його творчого потенціалу. Нашим завданням стало дослідження процесу становлення професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери як результату взаємодії різних рівнів інтелектуальної та практичної творчості студентів у контексті реалізації завдань їх майбутньої професійної діяльності. Варто відзначити, що такі особливості соціально-педагогічної роботи, як: експромтність дій, включення в процес роботи непередбачуваних факторів впливу, стихійність у характері поведінки клієнтів дають можливість визначати професійну діяльність майбутніх працівників соціальної сфери, як творчу. Саме тому творчий компонент має посідати пріоритетне місце в системі фахової підготовки майбутнього соціального працівника.

Залучення майбутніх працівників соціальної сфери до педагогічних інновацій ми розглядаємо як ще одну закономірність підготовки до професійної мобільності майбутнього соціального працівника в процесі професійної підготовки. При цьому інноваційність у системі професійної підготовки ми розглядатимемо в двох аспектах. По-перше, як використання нетрадиційних форм організації навчання студентів. По-друге, як вивчення студентами інноваційних методик соціально-педагогічної роботи, їх систематизацію, оцінювання можливостей щодо трансформації кращих зразків досвіду соціальної роботи в свою майбутню практичну діяльність. Таким чином, залучення майбутніх соціальних працівників до педагогічних інновацій сприяє формуванню в студентів чіткої системи знань, умінь та навичок, що дозволять визначити продуктивність нового в практичній діяльності, виступити популяризаторами та ретрансляторами кращих зразків професійної майстерності, генерувати власний варіант нововведення в практику соціально-педагогічної роботи.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, обґрунтування концепції підготовки до професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери в процесі професійної підготовки в умовах вищого навчального дало нам можливість узагальнити результати роботи по визначенню загальних педагогічних засад професійної мобільності майбутнього працівника соціальної сфери в процесі його професійної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аверинцев С. С. Символ: словарь / С. С. Аверинцев. – Київ: Дух і літера, 1999. – С. 154–159., с. 132.
2. Бабанский Ю.К. Избранные педагогические

ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ УСНОГО СИНХРОННОГО ТА ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

труды / Ю.К.Бабанский. – М.:Педагогика, 1989. – 560 с.

3. Казан В.И. Основы оптимизации процесса обучения в высшей школе (Единая методологическая система института: теория и практика); Науч.-метод. пособие. – М.: Высш. Шк., 1987. – 143 с

4. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с., с.84

5. Batsyukova S. Student mobile ty: current trends and challenges. Erasmus Mundus programme in Ukraine / S. Batsyukova // Higher education Ukraine. – 2013. – № 3 (Annex 2): a special issue of “European Integration of Ukraine higher education in the context of the Bologna process”. – P. 244–247.

REFERENCES

1. Averyntsev, S. S. (1999). *Symvol: slovar* [Symbol: dictionary]. Kyiv: Dukh i litera, pp. 154–159., 132p. [in Ukrainian].

2. Babanskiy, Yu.K. (1989). *Izbrannyye pedagogicheskie trudyi* [Selected pedagogical works]. Moscow: Pedagogika, 560 p. [in Russian].

3. Kagan, V.I. (1987). *Osnovy optimizacii processa obuchenija v vysshej shkole (Edinaja metodologicheskaja sistema instituta: teorija i praktika)* [Fundamentals of optimization of the learning process in higher education (Unified Methodological System of the Institute: Theory and Practice)]. Moscow: Vyssh. Shk., 143 p. [in Russian].

4. Sysoieva, S.O. (2006). *Osnovy pedahohichnoi tvorchosti: Pidruchnyk* [Fundamentals of Pedagogical Creativity: Textbook]. Kyiv: Milenium, 346p. [in Ukrainian].

5. Batsyukova, S. (2013). Student mobile ty: current trends and challenges. Erasmus Mundus programme in Ukraine. Higher education Ukraine. No. 3 (Annex 2): a special issue of “European Integration of Ukraine higher education in the context of the Bologna process”. pp. 244–247. [in English].

Стаття надійшла до редакції 27.11.2017

УДК 811.111'25 – 051:378.147.091.33

Алла Ольховська, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та практики перекладу англійської мови
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ УСНОГО СИНХРОННОГО ТА ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Статтю присвячено теоретичному обґрунтуванню основних принципів навчання усного синхронного та письмового перекладу, які визначаються як керівні ідеї здійснення освітнього процесу, що встановлюють вимоги як до його організації в цілому, так і до його окремих складових (цілей, методів, засобів тощо) та забезпечують ефективність такого процесу за умови їх повної реалізації. Описано три групи принципів навчання згаданих видів перекладу в суспільно-політичній сфері із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій – загальнодидактичні, методичні й специфічні та розкрито особливості їх функціонування в організації процесу професійної підготовки майбутніх перекладачів.

Ключові слова: майбутні перекладачі, методика навчання перекладу, принципи навчання усного синхронного та письмового перекладу.

Літ. 15.

Алла Ольховская, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и практики перевода английского языка
Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина

ПРИНЦИПЫ ОБУЧЕНИЯ УСТНОМУ СИНХРОННОМУ И ПИСЬМЕННОМУ ПЕРЕВОДУ КАК ОСНОВА ОРГАНИЗАЦИИ ПРОЦЕССА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ

Статья посвящена теоретическому обоснованию основных принципов обучения устному синхронному и письменному переводу, которые определяются как руководящие идеи осуществления образовательного процесса, устанавливающие требования как к его организации в целом, так и к его отдельным составляющим (целям, методам, средствам и т. д.) и обеспечивающие эффективность такого процесса при условии их полной реализации. Описано три группы принципов обучения упомянутым видам перевода в общественно-политической сфере с использованием информационно-коммуникационных технологий – общедидактические, методические и специфические, а также раскрыты особенности их функционирования в организации процесса профессиональной подготовки будущих переводчиков.

Ключевые слова: будущие переводчики, методика обучения переводу, принципы обучения устному синхронному и письменному переводу.